

PROPOSTA D'APROVACIÓ DEL DOCUMENT SOBRE LA POSICIÓ DE LA FNEC PEL QUE FA L'ACCÉS A LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES I EL PREU QUE PAGUEN ELS ESTUDIANTS.

Preàmbul

L'apartat 2.7. del document ideològic de la FNEC estableix que:

La universitat no tindrà polítiques de cap tipus que discriminin entre els membres de la comunitat universitària per raó d'ètnia, renda, edat, religió, gènere, opinió, naixement i altres circumstàncies homòlogues.

En aquest sentit i en consonància amb els principis en què es fonamenta el caràcter públic de la universitat, cal que aquesta contribueixi de la manera més justa possible a revertir aquelles situacions on hi tingui capacitat d'incidència. La més rellevant de totes no es produeix al llarg de la vida acadèmica, sinó en el moment de l'accés. La universitat - en tant que pública - té el deure de vetllar per a què es garanteixi la no discriminació per qualsevol de les raons esmentades al paràgraf anterior pel que fa a l'accés als estudis superiors.

Quant a la discriminació per motius de renda, el Consell Interuniversitari de Catalunya esdevé un òrgan d'interès per a la FNEC, ja que és allí on podrà defensar que el garant de la no-discriminació es materialitzi en termes de progressivitat i principalment d'incidència directa en les causes i orígens vertaders de les desigualtats pel que fa a oportunitats.

Amb el propòsit de desenvolupar els principis rectors del document ideològic i de tenir una postura pròpia, la Comissió de Política Universitària ha elaborat un document que estableix la posició de la Federació sobre l'accés a la universitat i el preu que suporten els estudiants.

Per tot això, el Congrés Nacional,

ACORDA

Aprovar el document dessota elaborat per la Comissió de Política Universitària *sobre l'accés a les universitats públiques i els preus que paguen els estudiants.*

Aquesta és la posició de la **Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya pel que fa a l'accés a les universitats públiques i els preus que paguen els estudiants**

i. Quines ambicions tenim per al nostre sistema d'universitats

Els estudiants de la FNEC volem un sistema universitari al nivell dels millors del món. Els estudiants de Catalunya mereixen tenir bons professors que els instrueixin en les ciències i les arts. Dits professors mereixen disposar de prou temps i recursos per poder realitzar els seus projectes de recerca i divulgació. En general, tota la comunitat universitària i també aquells en fan un ús puntual, han de poder treballar en unes bones instal·lacions. Això és gaudir d'una universitat ben conservada i operativa. Per a fer reals aquestes aspiracions, cal un bon finançament universitari que ens permeti assolir el nostre potencial.

ii. Què paguen avui els estudiants

Avui en dia, els estudiants de les universitats públiques de Catalunya contribueixen directament al seu finançament a través

del preu públic per crèdit matriculat. Segons les estimacions de l'Observatori del Sistema Universitari, els estudiants assumeixen entre un 30% i un 50% del cost de la docència segons a quina universitat estudien o quin grau cursen. La resta dels recursos prové de fons públics. Les xifres donades, reiterem, es refereixen als costos de docència i no als totals, que inclouen els de la investigació i que són sufragats pels pressuposts públics autonòmic, estatal i europeu.

iii. Quines beques poden sol·licitar els estudiants a Catalunya

Qualsevol estudiant a Catalunya pot sol·licitar acollir-se a una beca pública. Les dues més rellevants són: en primer lloc, la que atorga el govern d'Espanya i, en segon lloc, la beca EQUITAT gestionada per la Generalitat de Catalunya. Les beques catalanes redueixen el preu dels crèdits als estudiants universitaris de manera progressiva la seva renda familiar i el nombre de persones a la seva unitat familiar. A partir d'una sol·licitud d'informació pública, la FNEC va esbrinar que al curs 2018-19 es van destinar gairebé 8M€ a les beques EQUITAT.

iv. Quina és la nostra posició sobre l'accés a la univer-

sitat i, singularment, sobre el sistema de beques

La FNEC defensa el principi que ningú es quedi fora de la Universitat per motius econòmics. Per a assegurar que cap estudiant a Catalunya ha de renunciar a una formació universitària degut a una manca de recursos, reivindiquem un sistema de beques potent, ben finançat i transparent que assegurí a tot estudiant admès a un programa d'estudis a Catalunya que comptarà amb prou recursos per fer front a les despeses que se'n derivin.

Les beques EQUITAT no compleixen tots els requisits d'un sistema de beques digne del nostre país. Més enllà d'assegurar que tots els estudiants sàpiguen que s'hi poden acollir si ho necessiten i la facilitat de demanar una beca, les resolucions triguen mesos en publicar-se. La primera resolució del curs 2020-21 es va publicar el 24 de novembre del 2020. Si volem un sistema que protegeixi els estudiants i les seves famílies, cal donar-los la seguretat que si s'han matriculat a la universitat, no hauran de passar pel tràngol d'haver d'esperar una resolució de beques que es publica mesos després de començar el curs acadèmic.

v. Quina és la nostra posició sobre algunes situacions particulars que puguin afectar els estudiants

Existeix un reguitzell de circumstàncies especials que poden afec-

tar alguns estudiants que mereixen la nostra valoració. En primer lloc, si un estudiant ha rebut una beca per tot un curs i decideix canviar de carrera, no hauria de perdre la beca dels crèdits matriculats a principis de curs que finalment no ha cursat. Segonament, la universitat i la Generalitat han de considerar situacions especials dels estudiants i prendre una decisió segons els detalls del cas, com ara dificultats d'aprenentatge i greus problemes familiars o de salut mental. Sobre aquest últim, hi ha circumstàncies, com ara pandèmies que portin a confinaments i obliguin a realitzar la docència a distància, on es pot aplicar una política general més generosa que en períodes de normalitat.

vi. Quina és la nostra posició sobre les rebaixes de preus públics

Hi ha propostes alternatives, com ara rebaixar el preu de la matrícula per a tothom. Creiem que aquests recursos serien més de profit si es destinen a beques per reforçar el principi de no exclusió. En tot cas, hi ha arguments afegits per oposar-nos-hi. El primer és que els estudiants universitaris provenen desproporcionadament de famílies amb recursos econòmics superiors a la mitjana de la societat. Això vol dir que els recursos públics dedicats a reduir el preu general es gastaran de forma regressiva. El segon, que els graduats universitaris tenen salaris més elevats en relació aquells

que no han estudiat a la universitat, i per tant reduir-ne el preu és fer pagar a uns pel benefici dels altres. Per últim, que els recursos públics són escassos i s'han de gestionar amb cura de no malgastar-los. Quan tenim persones que es poden permetre finançar els seus estudis terciaris, és irresponsable transferir-los diners públics que de poden servir la societat catalana d'altres maneres, com per exemple en la promoció de la cultura i la llengua catalanes.

vii. Per què les taxes d'expedició i registre són un abús

Els tràmits per a obtenir una còpia certificada de l'expedient acadèmic i altres tràmits similars van acompanyats de taxes que en molts casos no es poden justificar per l'esforç o el cost del tràmit. En moltes universitats, l'expedició de documents, les modificacions d'expedients i altres accions anàlogues ja es fan de forma completament electrònica, sense que això suposi cap despesa per a la universitat. No res menys, encara es fan pagar taxes als estudiants. Creiem que es tracta d'un abús i que s'hauria d'aturar com més aviat millor. Més enllà dels tràmits esmentats, el preu d'expedició d'un títol universitari és determinat per la Generalitat de Catalunya i superava els dos cents euros l'any 2021. Demanem que es baixi aquesta quantitat i que es trobin maneres de reduir els costos si aquests són la causa que facin pagar tant per un full de paper.

viii. Per què els preus dels crèdits de grau i de màster haurien de ser iguals

A primera vista, no hi ha diferències entre el cost de docència de graus i de màsters. Es tracta dels mateixos professors i de les mateixes instal·lacions. A partir d'aquesta observació, opinem que no té sentit que els preus de graus i màsters siguin diferents, amb la possible excepció d'aquells programes amb tants pocs estudiants per grup que el cost de docència per estudiant augmenti significativament d'un curs a l'altre. De tota manera, la universitat hauria de facilitar a l'estudiant l'accés a un bon lloc de feina durant els darrers anys del grau per prevenir que es vegi obligat a allargar els seus estudis innecessàriament.

xix. Conclusions

Tot el que hem expressat en aquest document neix de la voluntat de millorar el sistema universitari català per tal que sigui més just i que serveixi als ciutadans de Catalunya. Volem evitar que la universitat es converteixi en un pes a l'esquena dels catalans, qui han de poder veure amb orgull unes universitats pròpies punteres en docència i investigació. Unes universitats que han de ser font d'oportunitat per a tots els joves del país.